

Laukaan kunnan sosiaalipalvelujen valvonnan toteutuminen vuonna 2022

Perusturvalautakunta 08.12.2022 § 62
931/05.17.00/2022

Valmistelija: sosiaalipalvelujen valvontakoordinaattori Heli Lerkkanen,
puh. 050 5975 728

Perusturvalautakunnan 17.3.2022 § 11 hyväksymä Laukaan kunnan sosiaalipalvelujen valvontasuunnitelma ohjaa toteuttamaan yksityisten ja kunnan omien sosiaalipalvelujen valvontaa ja raportoimaan valvonnan toteutumisesta perusturvalautakunnalle vähintään kerran vuodessa.

Viranomaisvalvonta on lakiin perustuvaa valvontaa, minkä toteutumisesta kunta vastaa palvelujen järjestäjänä ja alueensa yksityisen ja julkisen sosiaalipalvelutuotannon valvojana. Valvonnan tehtävänä on varmistaa, että asiakkaiden oikeus tasalaatuisiin ja turvallisiin palveluihin toteutuu. Valvonta varmistaa asiakkaiden hyvän kohtelun ja itsemääräämisoikeuden toteutumista. Lisäksi ohjauksella ja valvonnalla huolehditaan lainsäädännön ja sopimusten noudattamista.

Seuraavassa on kuvattu valvontasuunnitelmassa vuonna 2022 asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen:

1. Jokaisella sosiaalipalvelun yksiköllä on ajantasainen omavalvontasuunnitelma

Sekä kunnan että yksityisten toimijoiden yksiköihin on kattavasti laadittu ja/tai päivitetty omavalvontasuunnitelmat. Palvelutuottajan toimiva omavalvonta on keskeinen ja tärkeä palvelun laatuun vaikuttava tekijä. Omavalvonta perustuu toimintayksikössä toteutettavaan riskinhallintaan, jossa palveluprosesseja arvioidaan laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta. Mm lain ja asiakkaiden tarpeiden mukainen henkilöstömitoitus (väh. 0,6 h/asiakas v. 2022), turvallinen lääkehoito, lääke- ja läheltä -piti poikkeamien kirjaaminen ja käsittely ja asiakkaiden osallisuus ovat keskeisiä omavalvonnallisesti seurattavia asioita. Lisäksi asiakaspalautteet ja niiden käsittely ovat tärkeitä palvelun laadun kehittämisessä. Valvontaan on kuluvin vuoden 2022 aikana tullut n. 15 yhteydenottoa liittyen asiakaskokemuksiin, henkilöstövajeeseen ja henkilöstön vaihtuvuuteen. Esiin nousseiden epäkohtien osalta palveluntuottajille on annettu ohjausta ja korjauskehotukset sekä sovittu aikataulu korjausten toteuttamiselle ja -seurannalle. Tarvittaessa on tehty seurantakäynti ja/tai konsultoitu aluehallintoviraston ylitarkastajia.

2. Omavalvonnan toteutumista seurataan systemaattisesti

Kunnan vanhustenpalveluissa on testattu omavalvonnan seurantaa kuukausittain toteutetun sähköisen kyselyn avulla. Kyselyyn vastaamalla toiminnan vastuuhenkilöllä pysyy koko ajan tuntuma niistä toiminnan laatuun vaikuttavista asioista, mitkä sujuvat ja joissa on mahdollisesti kehitettävää.

3. Jokaiseen yksityiseen sosiaalihuollon luvanvaraiseen ja ilmoituksenvaraiseen sekä kunnan omiin yksiköihin tehdään yksi suunnitelmallinen valvontakäynti vähintään kerran kahdessa vuodessa

Vähintään joka toinen vuosi valvontasuunnitelman mukaisesti toteutettuja suunnitelmallisia valvontakäyntejä on vuonna 2022 toteutettu 16. Lisäksi vuoden 2021 valvontakäynteihin tai asiakaspalautteisiin (epäkohtailmoituksiin) liittyviä seurantakäyntejä on toteutettu 15. Reaktiivisiä ennalta ilmoittamattomia käyntejä on toteutettu tähän mennessä kaksi. Valvontakäynneillä esiin tulleita käsiteltäviä asioita ovat olleet mm. haasteellinen henkilöstötilanne, vastuuhenkilöillä mennyt paljon aikaa rekrytointiin, lääkeshoidon toteuttamiseen ja laiteturvallisuuteen liittyvät asiat, mitoituksen seuranta (välillinen ja välitön asiakastyö, arviointi kuinka asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan), palautteiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä, asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien ja itsemääräämisoikeuden vahvistaminen. Valvontakäynneistä toimitetaan yhteenveto tiedoksi aluehallintovirastoon.

4. Tukipalvelutuottajien rekisteri päivitetään ja toteutetaan valvontaan liittyvä sähköinen kysely ja tuottajatapaaminen syksyllä

Tukipalvelutuottajien (n.30) rekisteri on päivitetty ja kesäkuussa 2022 sähköinen valvontaan liittyvä kysely postitettiin 27 palveluntuottajalle, vastauksia tuli 13 (vastaus prosentti 47). Kyselyn jatkokäsittely jatkuu hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen. Sosiaalihuoltolakiin on tulossa muutoksia 1.1.2023 lukien. Kotiin annettavia palveluita ovat jatkossa tukipalvelut ja kotihoito, kotipalvelu poistuu (jää käyttöön ainoastaan lapsiperheiden kotipalveluna), tukipalvelutuottajien rekisteritietoja tulee päivittää.

5. Asiakkaiden hoito- ja palvelu- tai kuntoutussuunnitelmien ajantasaisuutta ja toteutumista tarkastellaan, sisältäen myös asiakkaiden osallisuuden näkymisen asiakaskirjauksissa ja käytännön toteutumisen arvioinnin

Valvontaan liittyvillä käynneillä on keskusteltu ja osin tarkastettu asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmien tilannetta; onko suunnitelmat laadittu RAI arvioinnin pohjalta ja ovatko ne ajan tasalla sekä asiakkaiden arjen mielekkyyden ja osallisuuden tukemista. Asiakkaan suunnitelma on ”asiakkaan ääni”, tärkeä käytännön työväline, minkä toteutumisen systemaattiseen seuraamiseen on annettu ohjausta. Asiakassuunnitelmien päivittämisen tarvetta esiintyy ja niiden ajan tasalle saattamiseen on laadittu aikataulut.

Edellä kuvatut valvontasuunnitelmassa asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Niiden lisäksi vuoden 2022 valvontaan on sisältynyt useita ohjaus- ja neuvontakäyntejä esim. uusien esihenkilöiden ohjausta, yhteistyöpalavereja ja koulutuksia valvonnan kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi. Uusia palveluntuottajia on tavattu, tehty lausuntoja Aville, hyväksytty tukipalvelu- ja palvelustelituottajia kunnan rekisteriin (yht. 15). Muutamia yksiköiden lupa- / toiminnan käynnistämiseen liittyviä käyntejä on toteutettu yhteistyössä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ylitarkastajien kanssa. Yhteistyötä aluehallintoviraston ylitarkastajien kanssa on tehty tarpeen mukaisesti. Avista on osallistuttu sekä kunnan että yksityisten sosiaalipalvelutuottajille järjestettyihin yhteistyöpalavereihin, mitä on järjestetty sähköisesti kolme vuonna 2022. Tapaamisissa on käyty ajankohtaisia sekä valvontaan että hyvinvointialueen valmisteluun liittyviä asioita läpi. Palveluntuottajia on ohjattu myös sähköisesti;

on välitetty ajankohtaista ohjeistusta (mm. koronatilanne, AVI ja STM:n tiedotteet).

Hyvinvointialueen valvontakäytännöt ovat vielä suunnitteluvaiheessa. Järjestämisen sekä palveluntuottamisen omavalvonnan merkitys korostuu ja sitä vahvistaa entisestään eduskuntakäsittelyssä parhaillaan oleva laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen valvonnasta. Samalla voimassa oleva yksityisistä sosiaalipalveluista annettu laki ja yksityisestä terveydenhuollosta annettu laki kumottaisiin. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädännössä olevat valvontaa koskevat säännökset kumoutuisivat. Esityksen tarkoituksena on varmistaa sosiaali- ja terveystalouden käyttävän asiakkaan ja potilaan asiakas- ja potilasturvallisuus, varmistaa laadultaan hyvät palvelut sekä edistää palveluntuottajan ja valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

Esittelijä	Perusturvajohtaja Mirja Ahoniemi
Päätösehdotus	Perusturvalautakunta päättää merkitä vuoden 2022 sosiaalipalvelujen valvonnan tietoonsa saatetuksi.
Päätös	Perusturvajohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.